

Література:

1. Как Живут Люди В Китае – особенности и традиции китайцев. URL: <https://gruz-china.ru/blog/kak-zhivut-lyudi-v-kitae-osobennosti-i>.
2. Рівні життя в Китаї (середній клас). URL: <https://prc.today>.
3. Подъём среднего класса в Китае. URL: <https://svpressa.ru/world/article/45629/>.
4. Глобальные тенденции 2030: альтернативные миры. Национальный совет по разведке, 2019. 169 с.
5. Внутренняя циркуляция – новая экономическая стратегия Китая. URL: <https://bin.ua/news/foreign/world/254924-vnutrennyaya-cirkulyaciya-novaya-yekonomicheskaya.html>.

УДК 339.7

Полторак А.С.

ORCID ID: 0000-0002-9752-9431

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

Брашавецька О.В.

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КИТАЮ

Ключові слова: економічний розвиток Китаю, моделі макроекономічної системи, новітні технології, інноваційно-технологічний прорив, валовий внутрішній продукт.

Китай закріпився на світовій геополітичній і гео економічній арені як потужний та виважений гравець, що має довгострокові цілі та здійснює системні тактичні кроки для їхнього досягнення. Сьогодні Китай – це не тільки високі кількісні показники економічного росту, а й позитивна зміна якісних індикаторів. Китайська модель економічного розвитку зазнала низки трансформацій та обрала серед напрямів здійснення інноваційного та технологічного прориву: штучний інтелект, дослідження космосу, альтернативну енергетику, застосування новітніх матеріалів

й робототехніку. Це дало змогу досить успішно закріпити лідерські позиції в глобальних рейтингах.

Серед основних галузей, які підтримували швидкий розвиток економіки Китаю в минулому, були: традиційне виробництво, будівництво та нерухомість. Зараз стратегічними галузями, що розвиваються, є сфера послуг та сучасне виробництво. Розвиток традиційної автомобільної промисловості доповнюється відкриттям нових енергетичних транспортних засобів. Завод Tesla у Шанхаї запущений у виробництво. Це найбільший в історії Шанхаю виробничий проєкт із залученням іноземних інвестицій. Продажі Tesla в Китаї також збільшуються з кожним роком [1].

Новий популярний у Китаї бренд косметики Tmall «Perfect Diary» створений лише два роки, але вже у 2019 році зайняв лідерські позиції, залишивши позаду L'Oreal та Estée Lauder.

Провідні технології Китаю (5G, штучний інтелект, напівпровідники, автономне водіння, хмарні обчислення, IoT, блокчейн) виходять на перший план. Так, китайські компанії володіють 36 % загальносвітових основних патентів 5G, майбутньою інфраструктурою плоского світу, а китайська компанія DJI займає понад 70 % світового ринку безпілотників [1].

У 2010 році Державною Радою КНР було ухвалено Рішення про прискорення розвитку «стратегічно нових галузей промисловості»: енергоефективність та охорона довкілля, інформаційні технології нового покоління, виробництво високотехнологічного обладнання, нова енергія, нові матеріали, транспортні засоби, які працюють за допомогою альтернативної енергії.

2020 рік – останній рік 10-річного плану Китаю щодо подвоєння ВВП. Згідно з прогнозою моделлю розвитку Китаю у 2020 р. темпи зростання ВВП Китаю будуть збережені, а рівень зайнятості та цін в основному залишатимуться стабільними [2].

З аналізу якісних факторів економічного розвитку Китаю з'ясовано, що економіка Китаю перейшла від стадії швидкісного зростання до стадії розвитку високої якості. По-друге, темпи економічного зростання Китаю у 2020 році, ймовірно, незначно знизяться. Відповідно, за умови відсутності проведення сильної стимулюючої політики фактичний темп економічного зростання Китаю буде слідувати за його потенційною траєкторією зростання. Також у 2020 р. очікується номінальний темп приросту інвестицій в нерухомість у основні засоби Китаю на рівні 5,1 %, що менше, ніж у попередньому році, на 0,1 процентного пункту [2].

У 2020 році тенденція модернізації споживання Китаю буде продовжувати посилюватися, що в основному відображається у двох аспектах: споживання домогосподарств буде продовжувати неухильно зростати (так, загальний роздрібний продаж споживчих товарів у Китаї швидко

зростає із середньорічними темпами на рівні 15 %); рушійна роль споживання в економічному зростанні продовжує посилюватися. Так, уряд приділяє значну увагу ролі споживання у стимулюванні високоякісного економічного розвитку. Процес оновлення споживання сприяє інтеграції різних ресурсних елементів у реальну економіку, сприяє подальшій оптимізації розподілу запасних ресурсів та подальшому розширенню високоякісних додаткових ресурсів, які можуть бути спрямовані на розв'язання проблем реального економічного розвитку та згладжувати вплив структурної перебудови та модернізації економіки [2].

За прогнозними оцінками у 2020 році фактичний приріст чистого доходу сільських жителів на душу населення та наявного доходу мешканців міст Китаю становитиме 6,2 % та 5,1 % відповідно. Фактичний темп приросту чистого доходу сільських жителів на душу населення є вищим, у порівнянні з аналогічним показником міських жителів, протягом багатьох років [2].

Довгоочікуване закінчення 10-річного планового періоду та вихід на новий етап дещо змінила загальносвітова пандемія коронавірусу. ВВП Китаю впав на 6,8 % у першому кварталі 2020 року порівняно з аналогічним періодом 2019 року та на 9,9 % порівняно з четвертим кварталом 2019 року, що стало найбільшим її падінням з моменту першого оприлюднення квартальних звітів щодо динаміки ВВП. Заводи і різні компанії країни не працювали протягом більшої частини цього періоду, оскільки влада Китаю ввела жорсткі заходи щодо стримування темпів поширення коронавірусу [3].

У травні 2020 р. представники влади Китаю зазначили, що не ставитимуть серед цілей на 2020 рік економічне зростання, оскільки ситуація з пандемією коронавірусу може змінитися. Вперше з 1990 року Пекін не встановив мету зростання економіки. Всесвітній банк у кінці березня 2020 р., коли Китай вже почав виходити з карантину, визначив діапазон прогнозів від 0,1 % зростання ВВП при найгіршому сценарії до 2,3 % при базовому сценарії [3].

Економіка Китаю зросла на 3,2 % у другому кварталі після рекордного спаду на початку 2020 року. Найбільше квартальне зростання зафіксовано у сільському господарстві та промисловості. Сфера послуг зростала меншими темпами. Отже, національна економіка КНР почала долати негативний ефект епідемії вже в першій половині року [4].

Отже, за останні 70 років Китайська Народна Республіка пройшла великий шлях від суто аграрної країни до глобального економічного, інноваційного й технологічного лідера, сповнений трансформацій та реформ.

Література:

1. Вінтер Ні. 2020 Тенденції Китаю. URL: <https://www.imd.org/research-knowledge/imd-publications-in-chinese/7-chinese-business-trends-to-watch-out-for-in-2020--сп/> (дата звернення: 05.10.2020).
2. Чжаофей Ву. Пен Ван. Звіт про економічні тенденції Китаю за 2020 рік. *Economic Daily*. К., 2020. № 11.
3. Проценко М. Таємниці Китайського ВВП: економіка КНР повертається в надзвичайний режим. URL: <https://easaily.com/ru/news/2020/05/27/tauny-kitayskogo-vvp-ekonomika-knr-vozvrashchaetsya-v-chrezvychaynyu-rezhim> (дата звернення: 05.10.2020).
4. Ткачук Б. Економіка Китаю першої в світі повернулася до зростання після кризи. URL: <https://hromadske.ua/ru/posts/ekonomika-kitaya-pervoj-v-mire-vernulas-k-rostu-posle-krizisa> (дата звернення: 05.10.2020).
5. Полторак А.С. Фінансова безпека держави в умовах глобалізаційних змін: теорія, методологія, практика : монографія. Миколаїв : МНАУ, 2019. 463 с.

УДК 304.5+327

Предеина М.Ю.

*кандидат философских наук,
старший преподаватель кафедры философии и истории
Таврического национального университета имени В.И. Вернадского
г. Киев, Украина*

КИТАЙ: ПОИСК «ГЛАВНОГО» ПРОТИВОРЕЧИЯ

Ключевые слова: КПК, Мао Цзе-дун, рынок, «главное» противоречие.

Мао Цзе-дун – если судить по переводам его работ на русский – любил слово «ухватиться» (да и не он один): «*крепко ухватиться*» [2, с. 462] – «*ухватиться за главное*» [3, с. 426] – определённое с точки зрения *практической нужды*. – Нужно заинтересованным взглядом разглядеть «главное» противоречие и ухватиться за него. Думаю, в наших исследованиях «по Китаю» не хватает заинтересованного взгляда. Неясно, что нам надо от Китая – хотя нас больше не заботят китайские «ревизионисты». – Попробую рассмотреть версии относительно «главного» китайского противоречия.

Капитал внизу – Партия вверху

Это, с точки зрения Соединённых Штатов. – В США смотрят на Китай заинтересованным взглядом, что не есть плохо: чтобы что-то